

Pakendiaktsiisi seaduse, pakendiseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Kehtiva pakendiseadusega pannakse pakendatud kaupa turule toovale ettevõtjale kohustus korraldada oma pakenditejätmete kokku kogumine ja kehtestatud sihtarvudes taaskasutamine. Kohustuse võib üle anda ka taaskasutusorganisatsioonile. Pakendiaktsiisi seaduse kohaselt tasub pakendiettevõtja aktsiisi juhul, kui sihtarve ei täideta ning taaskasutamise kohustus jääb täitmata.

Eestis tarbitakse elaniku kohta väga suures koguses pakendit¹. Pakendi kogused on aasta aastalt kasvutrendis ehkki elanikkond väheneb. Probleemiks on, et tänane pakendite taaskasutamise kohustus sätestav regulatsioon ei soodusta Eestis tarbitava pakendi massi vähenemist. Lisaks on kehtivas regulatsioonis puudused, mis on seotud pakendite turule toomise ja pakendijätmete korrektse kajastamise ja aruandlusega ning osaliselt puudulikust aruandlusest tingitud ebaefektiivse järelevalvega.

Eelnõuga muudetakse pakendiaktsiisiga maksustamise korda ning tehakse aktsiis kaheastmeliseks. Selleks, et vähendada turule toodava pakendi koguseid ja suunata tootjaid ning maaletootjaid kasutama keskkonnasõbralikumast materjalist pakendit, sh eelistama ökomärgisega pakendeid, hakatakse eelnõu kohaselt maksustama Eestis turule lastud, teisest liikmesriigist soetatud ja imporditud kauba pakendeid nende turule toomisel. Pakendi turule toomise aktsiis ei ole seotud pakendi taaskasutamise kohustuse täitmisega, mistõttu ei ole maksu võimalik vältida pakendijätmete taaskasutamise kaudu.

Paralleelselt säilib kehtiva pakendiaktsiisi seadusega loodud aktsiisiga maksustamise kord, mis seab maksukohustuse tekkimise ning aktsiisi maksmise sõltuvusse pakendijätmete ettenähtud sihtarvudes kokku kogumisest ja taaskasutamisest. Kehtima jääb ka aktsiisivabastus, mida kohaldatakse juhul, kui pakendid on sihtarvude piires taaskasutatud.

Eelnõuga muudetakse pakendi turule toomise kohta pakendiregistrile andmete esitamise korda. Vastav kohustus, esitada Keskkonnaagentuuri hallatavale pakendiregistrile kvartalite lõikes turule toodud pakendite kohta andmed, langeb eelnõu järgi pakendiettevõtjatele ning taaskasutusorganisatsioonid seda kohustust enam üle võtta ei saa. Taaskasutamisega seotud aruandluse ning pakendiregistrile andmete esitamise nõuded jäävad taaskasutusorganisatsioonide jaoks samaks.

Deklareerimise lihtsustamiseks hakkab pakendiregistri ja e-maksuameti andmete vahetus toimuma üle x-tee. Luuakse võimalus, et ettevõtja ei pea Maksu- ja Tolliametile eraldi pakendiaktsiisi deklaratsiooni esitama, vaid maksuhaldur saab andmed Keskkonnaagentuuri pakendiregistrist, mille alusel luuakse eeltäidetud aktsiisideklaratsioon. Maksude maksmine muutub lihtsamaks.

¹ Aastail 2010-2014 on turule toodud pakendite kogus kasvanud 40%. Inimese kohta tarbiti 2014. aastal Eestis 170 kg pakendit / aastas, mille järgi oleme Euroopa Liidus pakendi tarbimiselt kuendal kohal, ehk Eestis tarbitakse pakendit tunduvalt enam kui seda võiks arvata ostujõu ning teiste tarbimisnäitajate võrdluses.

1.2 Eelnõu ettevalmistajad

Seaduse eelnõu on ette valmistanud Rahandusministeeriumi tolli- ja aktsiisipoliitika osakonna peaspetsialist Dina Isand (tel 611 3401, e-post dina.isand@fin.ee) ja nõunik Eve-Ly Kübard (tel 611 3065, e-post eve-ly.kybard@fin.ee). Eelnõu riigieelarve tulude mõju hinnangu tegi fiskaalpoliitika osakonna analüütik Kadri Klaos (tel 611 3708, e-post kadri.klaos@fin.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti kontrollis Rahandusministeeriumi õigusosakonna jurist Virge Aasa (e-mail virge.aasa@fin.ee, tel 611 3549) ja eelnõu toimetab keeleliselt õigusosakonna keeleteimetaja Sirje Lilover (tel 611 3636, e-post sirje.lilover@fin.ee).

1.3 Märkused

Eelnõuga muudetakse:

- 1) pakendiaktsiisi seaduse redaktsiooni (RT I, 17.05.2014, 5);
- 2) pakendiseaduse redaktsiooni (RT I, 17.05.2014, 1);
- 3) keskkonnatasude seaduse redaktsiooni (RT I, 10.11.2016, 6).

Eelnõu ei ole seotud EL õiguse rakendamisega. Ehkki eelnõu §-ga 2 muudetakse ka pakendiseadust, mille aluseks on väga mitmed ELi keskkonnavaldkonna õigusaktid², ei puuduta kavandatavad pakendiseaduse muudatused otseselt ELi pädevusse kuuluvaid keskkonnapoliitika küsimusi.

Eelnõu on seotud keskkonnaõiguse kodifitseerimise käigus väljatöötatud uue jäätmeseaduse eelnõuga³.

Eelnõu on seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2016–2017 punktiga 7.2, mille kohaselt tuleb muuta pakendiaktsiisi seadust.

Eelnõuga kavandatavate muudatuste tegemisel on lähtunud Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuringute keskuse (edaspidi *RAKE*) ja SA Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskuse (edaspidi *SEI Tallinn*) uuringust “Pakendi maksustamise analüüs pakendi olulusringi hindamise põhjal”⁴ (edaspidi *uuring*). Lähtunud on uuringus soovitud Eestile sobivaima pakendi maksustamise mudeli kontseptsioonist ning uuringus esitatud määradest, mis lähtuvad erinevate pakendiliikide olulusringi analüüsi tulemi põhjal esitatud soovitustest.

Seaduse vastuvõtmiseks on vaja Riigikogu poolthääle enamust. Seadus on kavandatud jõustuma 2018. a 1. jaanuaril.

2. Seaduse eesmärk

Pakendiaktsiisi seaduse (edaspidi *PakAS*) muutmise seaduse eelnõu eesmärk on motiveerida pakendiettevõtjaid vähendama turule toodud pakendite koguseid ning kasutama keskkonnanahoidlikumaid pakendimaterjale, suunata tarbijaid kasutama pakendeid

² Vt pakendiseaduse normitehniline märkus <https://www.riigiteataja.ee/akt/107042017003>

³ <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/e51927e5-16c4-41b6-9c5b-c7bf9272e1ab>

⁴ http://www.fin.ee/public/dokumentid/pakendite_maksustamise_aruanne_19.12.2016.pdf

säästlikumalt. Samuti on eesmärk saavutada läbipaistvam maksusüsteem usaldusväärsete andmete ja kontrollitava maksuobjektiga ning lisada aktsiisile maksu põhitunnus, milleks on fiskaalne mõju.

Turule toodava pakendi vähendamine ja keskkonnasäästlikuma pakendi kasutamine

Kehtiva PakASi kohaselt on pakendatud kauba pakendi maksustamisel maksufookus suunatud tagajärgedele, ehk pakendite taaskasutamisele ning mitte probleemi ennetamisele, ehk turule toodud pakendite vähendamisele ja keskkonnasõbralikumate pakendite kasutamisele. Pakendiaktsiis on majandusliku mõjuga keskkonnameede, mida kasutatakse pakendite ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise motiveerimiseks. Kuigi olemuselt fiskaalne, on pakendiaktsiisile siiani omistatud põhiliselt keskkonda reguleeriv funktsioon.

PakAS § 8 lõike 1 punkti 5 kohaselt on pakendiaktsiisist vabastatud pakend, mida taaskasutatakse pakendiseaduse (edaspidi *PakS*) §-ga 36 sätestatud määral. Samas kohustab PakS § 36 pakendiettevõtjat tagama oma pakendatud kauba ja sisseveetud pakendatud kauba pakendijäätmete taaskasutamise nimetatud paragrahvis ettenähtud määral. Seega maksustatakse pakendiaktsiisiga PakS-est tuleneva kohustuse mittetäitmist, mis annab maksule teatud mõttes mõjutusvahendi iseloomu. Maksufookus on suunatud pakendite taaskasutamata jätmisele, ehk tagajärgede likvideerimisele. Järgides põhimõtet, et tõhusam on sündmust ennetada, peaks maksustama ka põhjust, ehk üle pakendamist. Nii väheneks vajadus tegeleda tagajärgedega – ressursi- ja energiamahuka pakendi kogumise, taaskasutamise ja ringlusse võtuga. Praegune süsteem ei motiveeri pakendiettevõtjat (edaspidi *PE*) pakendit vähem turule tooma, ega kasutama keskkonnasäästlikumaid materjale, vaid toetab taaskasutamise seotud tegevusi. Pakendamist mõjutab osaliselt pakendi maksumus. Samas ei arvesta pakendi enda hind pakendi mõju ulatusega keskkonnale, selle keskkonnast kõrvaldamise mõju ega mõju neutraliseerimise kuluga. Aastail 2010–2014 on Eestis turule toodud pakendite kogus kasvanud 40%. Inimese kohta tarbiti 2014. aastal Eestis 170 kg pakendit⁵. Selle järgi oleme Euroopa Liidus pakendi tarbimiselt kuuendal kohal. Eestit edestavad pakendite tarbimises Saksamaa, Luksemburg, Itaalia, Iirimaa ja Prantsusmaa. Eesti elanikkonna ostujõud on nende riikidega võrreldes oluliselt madalam. On oluline saavutada olukord, kus turule toodud pakendite kogused ei kasvaks.

Andmete usaldusväarsus

Eestis kasutatakse EUROSTAT-ile andmete leidmiseks nn Austria kaudset meetodit⁶, kus võetakse aluseks nii PE-de deklareeritud kogused kui ka jäätmearuandluses ametlikult näidatud liigiti kogutud ja ringlusse võetud kogused, millele liidetakse mitte liigiti kogutud ehk segaolmejäätmetes sisalduvad kogused. Pakendiregistrile (edaspidi *PAKIS*) deklareeritud kogused on märgatavalt kasvanud seoses pakendiauditi nõude rakendamise, mis viitab varasemale ulatuslikule aladeklareerimisele. Samas ei ole jäätmearuandluse andmetest arvatud üldine pakendikogus sedavõrd kasvanud, küll on pigem püsinud üsna kõrgel tasemel mitmeid aastaid.

Kuna turule toodud ja taaskasutatud pakendi kogused ei ole kontrollitavad, ei saa pakendiaktsiisi maksuobjekti pidada läbipaistvaks. Turule toodud pakendite koguste kohta

⁵ (http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Volume_of_overall_packaging_waste_generated_and_recycled_per_inhabitant_2013.png)

⁶ Austria on kogu jäätme- ja ka pakendivaldkonnas üks kõige arenenumaid-tunnustatumaid riike. Eesti meetodikat täpsustati 2005 a. EL TWINNING projekti raames Austria ekspertide nõuandeid arvestades.

peab arvestust PE ning see osa maksukohustusest on individuaalse iseloomuga. 90% PE-dest on liitunud taaskasutusorganisatsioonidega (edaspidi *TKO*)⁷ ning esitavad neile turule toodud pakendi kohta andmeid. Kord aastas edastavad TKO-d need andmeid PAKISele.

Taaskasutatud pakendite koguste kohta peavad arvestust TKO-d. See osa maksukohustusest, mille alusel saadakse maksuvabastus, on kollektiivse iseloomuga. Süsteemi puhul, kus maksuobjekti üks osis (turule toodud pakendi kogus) on individuaalse iseloomuga, teine osis (taaskasutatud pakendi kogus) on kollektiivse iseloomuga, on maksuobjekti kontrollimine Maksu-ja Tolliameti (edaspidi *MTA*) poolt keeruline. Sellel põhjusel teeb MTA riskianalüüsi vaid TKO-dega mitte-liitunud PE-de kohta ning kontrollib väikest osa PE-dest, kelle poolt turule toodud pakendite kogused võrreldes kogu turule toodud pakendi massiga, on suhteliselt väikesed. 2016. a jooksul analüüsis MTA 360 äriühingut, kellest nõustamisele valiti 99 äriühingut. Pakendiaktsiisi määrati juurde või tehti deklaratsioonide parandusi ca 76 tuhat euro ulatuses. Nõustamise eesmärgiks on peamiselt PE-de teadlikkuse tõstmine selgitamiseks seaduse nõudeid ning võimalusi pakendijäätmete kogumisel ja taaskasutamisel. Iga kvartal esitasid pakendiaktsiisi deklaratsiooni 61 äriühingut ning MTA-le laekus pakendiaktsiisi 2016. aastal 142 030 eurot.

Euroopa Komisjoni otsusega 2005/272/EÜ võib liikmesriigis tekkinud pakendijäätmete kogust pidada võrdseks selles liikmesriigis samal aastal turule toodud pakendite kogusega. Jäätmearuandluse infosüsteemi (edaspidi *JATS*) andmetel arvatud pakendijäätmete ja PAKIS deklareeritud turule toodud pakendi kogused peaksid seega olema ligilähedaselt võrdsed. Praegu erinevad PAKIS-e ja JATS-i⁸ andmed 30%, mis on 74 609 tonni⁹. Vahe näitab, et pakendikäitlusega seotud andmete usaldusväärsus ja arvepidamise kvaliteet ei ole piisav. Samas sõltub maksuobjekt otseselt just nendest andmetest.

Aktsiisil peab olema ka maksu põhitunnus - fiskaalsus

PakASile on omistatud eelkõige keskkonda mõjutav eesmärk. Kui pakendiga soetud andmed ei ole usaldusväärsed, seab see kahtluse alla ka keskkonnaga seotud tulemused. Pakendiaktsiisil ei ole fiskaalset mõju, mis on klassikaliselt maksu üks peamisi eesmärke. Pakendiaktsiisi haldamiskulu on märkimisväärne, kuid maksulaekumine on peaaegu olematu. Aastate lõikes on pakendiaktsiisi laekunud keskmiselt ligi 250 000 eurot aastas. 2016. aastal esitasid pakendiaktsiisi deklaratsiooni kvartaalselt 61 äriühingut ning MTA-le laekus pakendiaktsiisi 142 030,80 eurot. MTA halduskulud seoses pakendiaktsiisiga olid ligi 175 600 eurot aastas. Kuigi fiskaalne eesmärk ei pea olema pakendiaktsiisi süsteemi muutmise peaeesmärk, on see põhjendatud kaasnev eesmärk, mis on täielikus vastavuses ühe peamise maksupoliitilise suunaga – maksukoormuse ülekandumisega teenimiselt tarbimisele ja saastamisele. Süsteemi muutmata jättes ei ole see eesmärk saavutatav.

Enne seaduseelnõu ja seletuskirja väljatöötamist koostati „Pakendi maksustamise kontseptsioon“¹⁰, telliti uuring „Pakendi maksustamise analüüs pakendi olulusringi hindamise põhjal“¹¹ ning koostati „Pakendiaktsiisi väljatöötamiskavatsus“ (edaspidi *VTK*). Rahandusministeeriumis toimus avalik uuringu esitlemine koos VTK tutvustamisega. VTK saadeti kooskõlastamiseks kõikidele ministeeriumidele ning Keskkonnaagentuurile, MTA-

⁷ Hinnang põhineb Keskkonnaministeeriumi, TKO-de ja MTA andmetel

⁸ JATS-ile esitavad andeid jäätmekäitlejad ehk jäätmevedajad, jäätmete taaskasutajad sealhulgas ringlussevõtjad; PAKIS-ile esitavad andmeid PE-d

⁹ Andmed 2014. aasta seisuga

¹⁰ <http://www.fin.ee/2018/>

¹¹ http://www.fin.ee/public/dokumendid/pakendite_maksustamise_aruanne_19.12.2016.pdf

le, Eesti Jäätmeäitajate Liidule, Eesti Toiduainetööstuse Liidule, Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoolile, Kaupmeeste Liidule ja TKO-dele.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu § 1 punktid 1 ja 19 (PakAS § 4 ja PakAS lisa)

Muudetakse PakAS § 4 ning PakASi lisa kehtestatud pakendiaktsiisi määrade tabel asendatakse uue tabeliga. Aktsiisimäärade kehtestamisel on aluseks võetud eelviidatud Tartu Ülikooli uuring. Lähtutud on uuringus Eestile soovitatud sobivaima pakendi maksustamise mudeli kontseptsioonist ning uuringus esitatud määradest, mis põhinevad erinevate pakendiliikide olelusringi analüüsi tulemustel.

Uuringus seotakse pakendi aktsiisimäärad keskkonnale põhjustatud koormusega, mida eri liiki pakendid põhjustavad. Vastavalt uuringule omab kõige suuremat keskkonnamuudatust plastist pakend ning selle maksumäär on kavandatud tõsta 20%. Muutmata jääb metallist pakendi maksumäär, kuna kehtiv aktsiisimäär on vastavuses analüüsitud keskkonnamuudatusega. Paberist ja kartongist, sealhulgas kihilisest kartongist pakendi ning puitpakendi keskkonnamuudatus osutus madalamaks ning seetõttu langeb paberi ja kartongi maksumäär 33% ja puitpakendi aktsiisimäär 75%. Klaasist pakendi keskkonna koormus osutus suuremaks, mistõttu tõstetakse klaaspakendi maksumäär 33%.

Viidatud teadusuuringule tuginedes maksustatakse pakend, mida ei ole taaskasutatud PakAS §-ga 8 sätestatud sihtarvudeni, järgmiste määradega:

Plast	3,0 eurot / kg kohta;
Metall	2,5 eurot / kg kohta;
Puit	0,3 eurot / kg kohta;
Klaas	0,8 eurot / kg kohta
Paber ja kartong	0,8 eurot /kg kohta.

Eelpool selgitatud kehtib aktsiisimäärade kohta, mida kohaldatakse juhul, kui pakendi taaskasutamise sihtarve ei täideta (vt eelnõu § 1 punkti 3 selgitust). Eelnõuga tehtav oluline muudatus puudutab turule toodava pakendi maksustamist ning sel juhul on maksumäärad madalamad. PakAS § 4 lõiget 1 täiendatakse lausega, milles sätestatakse aktsiisimäärad pakendatud kauba pakendi Eestis turule laskmisel, teisest liikmesriigist soetamisel ja imporditud kauba pakendi müümisel, vahetamisel, tasuta võõrandamisel või omatarbeks kasutusse võtmisel. Vastavalt uuringu soovitudele on eelnõu kohaselt turule toodud kauba pakendi aktsiisimäärad pakendiliikide lõikes omavahel sarnases suhtes nagu taaskasutamise aktsiisimäärad, kuid kümme korda madalamad. Täpsemalt, pakendi turule toomisel korrutatakse seaduse lisa toodud aktsiisimäärad koefitsiendiga 0,1.

Eelnõu § 1 punktid 2 ja 11 (PakAS § 5 ja PakAS § 8 lg 2 p 5)

PakS § 20 lõikega 7 kehtestatakse pakendi ja pakendijäätmete korraldamise regulatsioonis nn väikeettevõtjate erand¹². Kui PE laseb turule plastist pakendit alla 100 kg aastas ja muust

¹² Alus pakendiseaduses väikese ja keskmise suurusega ettevõtete eriregulatsiooni kehtestamiseks tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/62/EÜ, 20. detsember 1994, pakendite ja pakendijäätmete kohta, artikli 12 lõikes 4.

materjalist pakendit alla 200 kg aastas, ei ole tal pakendi tagasivõtmisega seotud kohustusi (PakS § 20 lõiked 1, 2 ja 2²), audiitorkontrolli kohustust (PakS § 24 lg 4) ega pakendi taaskasutamise ning sihtarvude täitmise kohustust (PakS § 36).

Lähtudes PakS põhimõtetest on ka kehtiva PakAS § 8 lõikes 2 punktis 5 antud väikeettevõtjale aktsiisivabastus. Erinevus kehtiva PakS ja kehtiva PakAS vahel tuleb aga sisse aruandluse tähtaegades. Kui PakS § 20 lõike 7 järgi on arvestuse perioodiks aasta, siis PakAS § 7 lõikest 2 lähtuvalt on pakendiaktsiisi üldine maksustamisperiood kvartal. St et kvartaalse maksuarvestuse kohustuse tõttu on PakAS § 8 lõike 2 punktis 5 kehtestatud aktsiisivabastus ja selle arvestus samuti kvartalipõhine. PE, kes laseb turule ühes kvartalis plastist pakendit massiga alla 25 kg ja muust materjalist pakendit alla 50 kg, ei pea aktsiisi maksma. Kvartalipõhine arvestus võib aga kaasa tuua olukorra, kus kvartalipõhiselt tekib maksukohustus, kuid kui aastas turule lastud pakendi kogused kokku liita, siis aasta lõikes maksukohustust ei teki. Selline maksustamine ei ole kooskõlas PakS § 20 lõikes 7 taotletud eesmärgiga ning väikeettevõtjale tehtud erandiga. Seepärast muudetakse väikeettevõtja maksuvabastuse arvestus PakASis samuti aastapõhiseks.

Muudetakse ka sätte asukohta seaduses, sest rõhk ei peaks olema pakendil, millele antakse aktsiisivabastus, vaid PE-l, keda teatud tingimustel aktsiisimaksjana käsitleda ei saa. PakAS § 8 lõike 2 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks ja § 5 täiendatakse lõikega 5.

Selguse huvides täiendatakse § 5 lõikega 6 ning lisatakse aktsiisimaksjate loetellu ka TKO, kes on võtnud PE-lt kohustused üle, sh aktsiisi maksmise kohustuse. Muudatus on kooskõlas PakAS §-ga 11¹.

Eelnõu § 1 punkt 3 (PakAS § 6 lg 2)

PakAS § 6 lõike 2 kavandatava muudatusega tehakse pakendiaktsiisiga maksustamise regulatsioonis põhimõtteline muudatus. Pakendiaktsiis planeeritakse kaheastmeliseks, millest esimene rakendub pakendi turule toomisel sõltumata pakendi edasisest käitlemisest ning teine rakendub juhul, kui pakendite kokku kogumise ja taaskasutamise kohustust sihtarvude piires ei täideta (PakAS § 8 lõige 1). Täna kehtiv pakendiaktsiis on seotud ainult taaskasutamise sihtarvudega ja aktsiisi maksmise kohustus sõltub otseselt pakendijäätmete taaskasutamata jätmisest.

Kehtiva PakAS § 6 lõike 2 järgi tekib maksukohustus sellise pakendi osas, mis on Eestis turule lastud, siia teisest liikmesriigist toimetatud või ELi välisest riigist Eestisse imporditud ning mida peale nimetatud toimingu tegemist müüakse, vahetatakse, tasuta võõrandatakse või võetakse PE poolt omatarbeks kasutusse. PakAS § 8 lõikes 1 nähakse ette aktsiisivabastus, mis annab PE-le võimaluse keskkonnahoidliku käitumisega pakendiaktsiisi seaduslikult vältida. See ongi olnud seni pakendiaktsiisi ning PakASi kehtestamise eesmärk, mis tuleneb omakorda kehtiva PakSi keskkonnaalastest pakendi käitlemise printsiipidest.

Samas on pakendite kokku kogumine ja taaskasutamine vaid üks tahk keskkonda säästvast käitumisest. Võrdlusandmed näitavad, et sõltumata pakendijäätmete käitlemise korraldamisest PakSi põhimõtetal, suureneb aasta aastalt Eestis turule lastud pakendite arv ja seega ka pakendijäätmete mass. Puhta elu- ja looduskeskkonna kaitsmiseks on vältimatult vajalik võtta meetmeid pakendite vähendamiseks, kuna senised regulatiivsed meetmed ei ole soovitud

määral eesmärki täitnud. Lisaks senisele taaskasutamist soodustavale aktsiisiregulatsioonile, sekkutakse kavandatava seadusemuudatusega ka pakendite turule laskmise protsessi.

Eelnõu § 1 punktiga 3 muudetakse PakAS § 6 lõiget 2 ning jagatakse see kaheks eraldi punktiks. Punktiga 1 kehtestatakse kõnesolevale uuele kontseptsioonile tuginedes aktsiisikohustus pakendi turule laskmisel. Punktiga 2 sätestatakse aktsiisikohustus pakendi taaskasutamata jätmisel, mis on täna kehtiva PakASi kontseptsioon. Aktsiisimäärad on punkti 1 ja punkti 2 toimingute puhul erinevad (vt eelnõu § 1 punkti 1 selgitust).

PakAS § 6 lõike 2 punkti 1 muudatus toob kaasa maksukoormuse tõusu, mis riivab eelkõige ettevõtlusvabadust (põhiseaduse § 31). Riive on proportsionaalne ning seda järgmistel põhjustel.

- Turule lastavate pakendite massi vähendamise eesmärgi saavutamiseks tuleb valitud meetet pidada sobivaks, kuna maks mõjutab alati turuosaliste valikuid. Erinevad aktsiisid on suunatud ebasoovitava käitumise mõjutamiseks. Nii nagu palgakasvuga korrelatsioonis¹³ tõstetakse alkoholi- ja tubakaaktsiisi, et seeläbi tervistkahjustavate toodete tarbimist (alkoholi puhul liigtarbimist) vähendada, on ka pakendiaktsiis suunatud turuosaliste käitumise mõjutamisele, eelkõige keskkonnahoidlikumate valikute tegemisele. Seega täidab maksumeede eelnõuga seatud mitut eesmärki, milleks on turule lastava pakendi koguse vähendamine ning pakendiaktsiisile fiskaalse mõõtme andmine.
- Maksumeetme vajalikkuse hindamisel on kaalutud alternatiive. Sama tõhusalt toimivaid regulatiivseid meetmeid kui maksumeede, välja pakkuda ei ole. Küll aga tehakse töökorralduslikud muudatused järelevalveasutustes (Keskkonnainspeksioon ning Maksu- ja Tolliamet). Riive leevendamiseks, eelkõige aga keskkonnasäästliku majandamise eelistamiseks, nähakse eelnõuga ette (§ 1 punktid 5 ja 12) maksuvabastus korduvalt kasutatavale pakendile, veopakendile ja ELi ökomärgisega pakendile. St tähendab, et võrreldes kehtiva regulatsiooniga, mis nimetatud pakendeid maksuobjektina käsitleb, astutakse uute maksuvabastustega oluline samm ökoloogilise majandamise suunas.
- Meetme mõõdukuse hindamisel tuleb lähtuda sellest, et pakendiaktsiisi puhul ei ole tegemist uue maksuga. Ehkki maksu struktuuri muutmise tagajärjel muudetakse aktsiis kaheastmeliseks ja muudatuse jõustumisel peavad üldreegli kohaselt kõik pakendiettevõtjad pakendi turule toomisel aktsiisi hakkama maksma, ei maksustata turule toomist samade määradega, millega pakendijäätmete taaskasutamata jätmist. Pakendi turule toomisel on aktsiisimäär 10 korda madalam aktsiisimäärdest, mida rakendatakse taaskasutamise sihtarvude täitmata jätmisel.
Samas on asjakohane märkida, et taaskasutamisest sõltuva pakendiaktsiisi määrasid muudetakse lähtuvalt keskkonnakoormuse hinnangust. Plasti (+20%) ja klaasi (+33%) puhul aktsiisimäära tõstetakse, metallile jääb määr samaks. Paberile ja kartongile kehtestatavat määra langetatakse (-33%), samuti langeb väga olulisel määral puitpakendi aktsiisimäär (-75%). Lisaks nähakse ette uued maksuvabastused. Hinnates kõiki nimetatud muudatusi kogumis (tõusud, langetamised, vabastused), mis kokkuvõttes toovad kaasa maksukoormuse tõusu, saab valitud meetet pidada mõõdukaks, kuna ei ole alust väita, et maksukoormuse tõus koormab ettevõtjaid ebaproportsionaalselt.

Eelnõu § 1 punktid 4, 6 ja 10 (PakAS § 6 lg 3 ja 5, § 8 lg 1)

PakAS § 6 lõigetes 3 ja 5 ning § 8 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas tehakse sõnastuslikud muudatused.

¹³ Rahandusministeeriumi valitsemisala arengukava aastateks 2017-2020, lk 27. <http://www.fin.ee/arengukava>

Kehtivas PakASis mõistetakse aktsiisi all pakendiaktsiisi, mis tuleb tasuda juhul, kui pakendi taaskasutamise sihtarvud ei ole täidetud. Kuna kavandatava PakAS § 6 lõike 2 muudatusega kehtestatakse kaheastmeline aktsiis, siis parandatakse seaduses asjakohastes sätetes viited, et oleks selge, millist maksusündmust käsitletakse. Viidatakse kas pakendi turule laskmise aktsiisile (§ 6 lõike 2 punkt 1) või pakendi taaskasutamata jätmise aktsiisile (§ 6 lõike 2 punkt 2). Kui vahetegemine ei ole vajalik, nagu näiteks § 8 lõikes 2 sätestatud maksuvabastuste puhul, sest maksusoodustus kohaldub igal juhul, kasutatakse seaduses mõistet aktsiis, seda § 6 lõikest 2 lähtuvalt täpsustamata.

Eelnõu § 1 punkt 5 (PakAS § 6 lg 4¹)

PakAS § 6 täiendatakse lõikega 4¹. Korduskasutuspakend, mille sisu avatakse PakS §-s 6, maksustatakse aktsiisiga ainult üks kord pakendi esimesel korral Eestis turule laskmisel, teisest liikmesriigist soetamisel või importimisel. Edaspidisel kasutusel, mille käigus korduskasutuspakend täidetakse uuesti ja lastakse uuesti turule, pakendit ei maksustata. Korduskasutuspakend muutub pakendijäätmeteks, kui teda ei saa enam kasutada. (PakS § 6). Juhul kui korduskasutuspakendiga seotud taaskasutamiskohustus ei ole täidetud, maksustatakse pakendijäätmete vastavalt PakAS § 6 lõike 2 punktile 2.

Eelnõu § 1 punktid 7, 8, 9 ja 18 (PakAS § 7 ja § 12 lg 4)

Muudetakse PakAS § 7, milles sätestatakse pakendiaktsiisi arvestamise ja maksustamisperioodiga seotud normid. Kavandatavad muudatused on seotud eelnõu § 1 punktiga 15 ja eelnõu §-ga 2 (vt seletuskirja selgitusi). Muudetakse PakAS § 7 lõikes 2 sätestatud pakendiaktsiisi maksustamisperioodi vastavalt kas kvartali- või aastapõhiseks. Maksustamisperioodide kehtestamisel on lähtutud uuringus soovitatust. Pakendi turule toomisel on maksustamisperiood kvartal ning taaskasutamise kohustuse arvestamisega seotud maksustamisperiood on aasta.

PE, kes on kauba pakendi Eestis turule lasknud, teisest liikmesriigist soetanud või importinud, deklareerib pakendite kogused ning tasub pakendiaktsiisi kord kvartalis maksustamisperioodile järgneva kuu 15. kuupäevaks.

Pakendi taaskasutamise sihtarvude täitmise arvestus toimub aasta kohta. Sihtarvude täitmata jätmisel tasutakse aktsiisi eelmise aasta kohta järgneva aasta 15. veebruariks. Täna kehtiva korra kohaselt on aastane maksustamisperiood ainult TKO-dele lubatud, PE-d peavad deklareerima kvartalipõhiselt. Eelnõuga korda muudetakse ning ühtlustatakse aastane maksustamisperiood nii PE-dele kui TKO-dele. Pakendi taaskasutamise arvestus on alati aastapõhine, aktsiis deklareeritakse (kui sihtarve ei täideta) samuti aasta kohta.

Kehtiva PakAS § 7 lõike 3 alusel on kehtestatud pakendiaktsiisi deklaratsiooni vorm. Eelnõuga paber kandjal deklaratsioon kaotatakse ning asendatakse MTA-le esitatavate andmete loeteluga. Kooskõlas avaliku teabe seadusega kehtestatud põhimõttega, et erinevatesse riigi andmekogudesse ei ole lubatud sama toiminguga samasuguseid andmeid koguda, muudetakse deklareerimise korda. PE esitab Keskkonnaagentuuri hallatava PAKISE kaudu MTAle maksukohustuse määramise aluseks olevad andmed, mis on samal ajal ka PakSi § 24 kohaselt pakendi turule toomise andmed. PE esitab andmed PAKISEle ühe korra.

PakAS § 7 täiendatakse lõikega 3¹, mis sätestab maksukohustuse tekkimise aja väikeettevõtjale, kelle turule lastud pakendi kogus ületab maksuvabastuse aluseks oleva määra (vt ka eelnõu § 1 p 2 selgitust). Aktsiisi hakatakse maksma selle maksustamisperioodi

(kvartal) järgselt, millal kogus ületati. Näiteks, teise kvartali seisuga oli turule lastud plastpakendi mass 80kg, st et isikul deklareerimise kohustust ei ole. Kolmandas kvartalis lasti turule lisaks 25kg. Tekib aktsiisi maksmise kohustus. Kolmandale kvartalile järgneva kuu 15. kuupäeval deklareeritakse 105 kg, kuna pakendiettevõtja muutus aasta jooksul turule lastud plastist pakendi kogust arvestades aktsiisimaksjaks ja talle ei kohaldu enam väikeettevõtja erand.

Muudetakse kehtiva seaduse § 12 lõiget 4 ning võetakse sättest välja viide aktsiisideklaratsioonile, kuna pakendiaktsiisi deklaratsiooni vormi rahandusminister määrusega ei kehtesta.

Eelnõu § 1 punkt 12 (PakAS § 8 lg 2 p 6 ja 7)

PakASi eelnõu väljatöötamiskavatsuse menetlemise protsessis tegid nii PE-d kui Keskkonnaministeerium ettepanekuid, mis soodustaksid pakendite korduvkasutamist ning keskkonda vähem koormavate pakendite kasutuselevõtmist. Tehtud ettepanekute põhjal on eelnõusse kavandatud maksusoodustus veopakendile ja pakendatud ELi ökomärgisega toote pakendile. Täiendatakse PakAS § 8 lõiget 2 punktidega 6 ja 7.

Veopakend, mis on eelnevalt Eestisse sisse veetud ning veetakse aasta jooksul Eestist välja, saab aktsiisivabastuse. Maksupettuse vältimiseks rakendatakse maksutagastust. St et sisseveol aktsiis makstakse, pärast väljavedu on samal aktsiisimaksjal õigus aktsiis tagastusnõudena maksuhaldurilt tagasi küsida. Rakendatakse maksukorralduse seaduse §-s 33 sätestatud korda. Kuna sisuliselt on tegemist ajutise impordiga (tolлиеeskirjade mõistes küll mitte), siis on eeskujuks võetud ajutise sisseveo puhul rakendatav aastane periood. Maksuvabastust ei saa rakendada piiramatult aja jooksul, sest selle järelevalve ei oleks mõistlik.

Eesti turul leiduvad ning tuntumad ökomärgised on EL Ökomärgis (EU Ecolabel), Põhjamaade Luik (Nordic Swan) ja Sinine Ingel (Blaue Engel). Ökomärgis viitab keskkonnasõbralikule tootele, sh toote pakendile, märgise väljastamisel arvestatakse toote kogu elutsükliga (sh tooraine, tootmine, pakendamine, kasutamine, utiliseerimine jne).

ELi ökomärgise Eesti litsentside registrit haldab Keskkonnaagentuur, kes ühtlasi menetleb ka ökomärgise taotlusi ning otsustab toote ökomärgise nõuetele vastavuse ja sertifikaadi andmise üle. Ökomärgisega pakendile maksuvabastuse andmist tuleb pidada eelnõu kontekstis oluliseks keskkonnahoiu meetmeks, mis annab ühtlasi pakendiettevõtjale võimaluse maksu vältida. Pakendi turule toomise aktsiis koosmõjus ökomärgisega pakendile antava maksuvabastusega on vaieldamatult keskkonnahoidu soodustav majandusmeede.

Eelnõu § 1 punkt 15, eelnõu § 2

PakASi väljatöötamiskavatsuses toodi parandamist vajava probleemina välja turule toodava pakendi massi ebapiisavat kajastamist PAKISis ja puudujääke järelevalves. Lisaks avaldasid mitmed ettevõtjad konsulteerimisprotsessis arvamust, et tunnevad turul teatud määral ebaausat konkurentsi, kuna registreeritud PE-de arv ja nende tegevuse tulemusel PAKISis kajastuv turule lastud pakendi kogus ei vasta tegelikule olukorrale. Arvamust ilmestab 30%-ne andmete erinevus PAKISis kajastatud turule toodud pakendi massi ja JATISis kajastatud pakendijäätmete massi koguste vahel.

Et deklareerimiskohustust eiravate ettevõtjate ringi paremini tuvastada ja seeläbi parandada ka konkurentsi turul, tehakse eelnõuga muudatused turule toodava pakendi deklareerimise

korras. Turule toodud koguseid hakkavad edaspidi PAKISile esitama ainult PE-d, TKO-d PE-de eest seda kohustust enam täita ei saa. MTA ning Keskkonnaagentuuri koostöös on väljatöötamisel ka ettevõtjate halduskoormust vähendav lahendus. Pakendiettevõtja poolt PAKISile esitatud andmed turule toodud pakendi koguste kohta saadetakse üle X-tee MTA e-teenuste keskkonda „e-maksuamet“ (maksukorralduse seadus § 57). Andmete alusel luuakse e-maksuametis pakendiaktiisi deklaratsioon, mille alusel toimub aktsiisi tasumine. Kuna andmed jõuavad edaspidi MTAlle kord kvartalis mitte järgmise aasta 1. septembriks, nagu nähakse ette kehtiva PAKISi põhimääruse § 12 lõikes 1, on võimalik riskianalüüsil põhinevat järelevalvet oluliselt efektiivsemaks muuta. MTA kavandab turule lastud pakendilt aktsiisi kokku kogumiseks suunata täiendavat ressursi järelevalve valdkonda.

Kehtetuks tunnistatakse PakAS § 11 lõike 1 teine lause, kuna pakendite turule toomise kohta peab pakendiettevõtja aktsiisimaksjana arvestust pidama kvartalite lõikes. PakASiga ei kohustata TKOsid pakendite turule toomise üle arvestust pidama.

Teiseks halduskoormust vähendavaks meetmeks, mis eelnõuga kavandatakse, on pakendite taaskasutamise üle arvestuse pidamise nõude tähtaja lükkamine kvartalilt aastale. Muudetakse PakAS § 11 lõiget 2, mis kvartalipõhist arvestamist nõuab. Pakendite taaskasutamisega seotud pakendiaktiisi maksustamisperiood on tulevikus aasta ning andmed deklareeritakse järgmise aasta 15. veebruariks (vt eelnõu § 1 punktiga 7 tehtavad muudatused PakAS §-s 7). Pakendite taaskasutamiskohustuse kontrollimine aastapõhise arvestuse järgi on kehtestatud ka PakS §-s 24. PakASi muudatus lähtub PakSi regulatsioonist.

Eespool kirjeldatud pakendite turule toomise ja taaskasutamise arvestuskorras muudatuste tegemiseks muudetakse eelnõu §-s 2 ka PakSi § 24. Välja jäetakse sätted (PakS § 24 lg 4 ja 5), mille alusel esitab PE pakendi turule toomise kohta andmed TKOle ja TKO omakorda PAKISile. Muudetakse PakS § 24 lõiget 6 ning sätestatakse, et taaskasutamisega seotud andmete PAKISile esitamise osas on TKO jätkuvalt õigustatud isik.

Eelnõu § 1 punktid 2, 16 ja 17 (PakAS § 5 lg 6, § 11¹ lg 1 ja 2)

Eelnõuga muudetakse PakAS § 11¹ lõiget 1 eesmärgiga täpsustada PE poolt TKO-le üle antud kohustustega kaasnevaid tagajärgi. Kehtiva regulatsiooni järgi annab PE TKO-le üle kohustused seoses pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamisega selliselt, et PakS §-s 36 sätestatud taaskasutuse sihtarvud oleksid täidetud. TKO peab kandma nimetatud tegevustega seotud kulud, kuid PakASist ei tule otseselt välja, et TKO-l oleks kohustus tasuda pakendiaktiisi juhul, kui taaskasutuse sihtarvud jäävad täitmata.

Et ei tekiks küsimust, kas ja kes maksab, luuakse eelnõuga maksmist puudutavas küsimuses selge regulatsioon. Paragrahvi § 5 täiendatakse lõikega 6, mille kohaselt on TKO aktsiisimaksja. Muudetakse ka § 11¹ lõiget 1 selliselt, et kui PE on TKO-le üle andnud PakS § 16 lõikes 1 sätestatud pakendatud kauba ja sellest tekkinud pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise kohustused, läheb TKO-le üle ka aktsiisi maksmise kohustus. Seda siiski juhul, kui ei kohaldu PakAS § 8 aktsiisivabastused.

Eelnõu § 3

Muudetakse keskkonnatasude seaduse § 57 ning täpsustatakse viidet PakASile. PakASis aktsiisi struktuuri muutumise tõttu (PakAS § 6 lg 2 punktid 1 ja 2) ei ole keskkonnatasude seaduses korrektne viidata üldiselt pakendiaktiisile, vaid tuleb täpsustada, et

keskkonnatasuks loetakse riigieelarvesse laekuvast pakendiaktsiisist seda osa, mis on seotud pakendi taaskasutamata jätmise tõttu laekuva aktsiisiga. Viide pakendiaktsiisile asendatakse viitega PakAS § 6 lg 2 punktis 2 nimetatud aktsiisile.

Muudatusega ei tehta rahastamist puudutavat sisulist muudatust. Täna kehtivat Keskkonnainvesteeringute Keskusele raha eraldamise korda ei muudeta.

4. Eelnõu terminoloogia

PakASi muutmise seadusega (eelnõu § 1 p 2) võetakse PakASis kasutusele PakSi termin „pakendiettevõtja“. Mõistet PakASis ei defineerita, kuna PakAS puhul on ilmne seos PakSiga olemas. Kehtivas PakASis kasutatakse ka teisi mõisteid PakSi tähenduses neid defineerimata.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud EL õiguse rakendamisega. Ehkki eelnõu §-ga 2 muudetakse ka PakSi, mille aluseks on mitmed ELi keskkonnavaldkonna õigusaktid, ei puuduta kavandatavad PakSi muudatused otseselt ELi pädevusse kuuluvaid keskkonnapoliitika küsimusi ega ELi õiguse ülevõtmist.

6. Seaduse mõjud

PakASi ja PakSi muutmise olulisemad eesmärgid on pakendi turule toomise vähendamine, säästvam tarbimine, keskkonnahoidlikemate pakendimaterjalide kasutamise toetamine ning pakendiaktsiisile fiskaalse eesmärgi andmine. Vastavalt eesmärkidele omab eelnõu mõju loodus- ja elukeskkonnale ning majandusele, sealhulgas hindadele, tarbijatele, ettevõtetele ning TKO-dele.

Eelnõu meetmed ei mõjuta järgmisi valdkondi:

- regionaalareng;
- riigi julgeolek ja välissuhted;
- kohaliku omavalitsuse korraldus.

Olulise mõju puudumise tõttu ei ole eelnevalt nimetatud valdkondade mõju hinnatud.

Mõjude hindamisel on tuginetud Rahandusministeeriumi tellimusel valminud Tartu Ülikooli Sotsiaalteaduslike Rakendusuringute Keskuse ja SA Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskuse uuringule „Pakendite maksustamise analüüs pakendi olemusringi hindamise põhjal“.

6.1. Sotsiaalne mõju

6.1.1. Mõju avaldumisega seotud asjaolude kirjeldus:

Pakendiaktsiisi reformi tulemusel tõuseb pakendi hind ning seeläbi ka pakendatud toodete müügihind. Kõrgem hind mõjutab tarbijaid ning toodete nõudlus võib väheneda.

6.1.2. Mõju olulisus

Täpset turuosaliste jaoks kujunevat maksukoormust ning nende tulude või kulude suurenemist on keeruline prognoosida, kuna ei ole teada, millises ulatuses on maksukoormus osapoolte

vahel suunatav või välditav, millistele kaupadele või teenustele hulgi- ja jaekauplejad otsustavad maksukoormuse jaotada, milline osa ettevõtjatest proovib deklareerimiskohustust ning sellega kaasnevat aktsiisikohustust vältida ning kas aktsiisikoormuse lisandumine mõjutab eraisikute tarbimisharjumusi ja üksikuid ostuotsuseid.

Tarbijatele edasisuunatud maksimaalne pakendiaktsiisi koormus on keskmiselt 23 eurot elaniku kohta aastas. Fiskaalse maksuosa lisandumisel, arvestades, et tuluteenijaid on aastas umbes 650 000 isikut ja jaotades koormuse võrdselt tarbimisühikute vahel, jääb vaeseimas detiilis aastane pakendimaksu summa tuluteenija kohta 10 euro piiresse, jõukaimas ulatub 53 euron. Koormus jääb enamasti alla 1% tuluteenija sissetulekust. See võib olla ühest protsendist suurem paljulapselistes peredes või üksikvanematega peredes, kus kogu sissetulek läheb tarbimiseks. Samas piirab pakendiaktsiisi summa kasvu tulupiir. Seega ei tohiks pakendiaktsiis tarbijatele suunatuna põhjustada leibkondade kulude olulist suurenemist.

On võimalik, et tarbijad muudavad oma tarbimisharjumusi ning hakkavad ostma kas suuremates pakendites tooteid või eelistama senisest erinevaid tooteid. Ebasoovitavate mõjude riskina võib kõne alla tulla, et piiriäärsete piirkondade elanikud võivad hakata kaupa ostma naaberriigist, kus tootele pakendiaktsiisi kulu ei lisandu. Riski ei saa siiski suureks pidada eelmises lõigus esitatud arvutuste tõttu. Tarbijatele edasisuunatud maksimaalne pakendiaktsiisi koormus on keskmiselt 1,91 eurot elaniku kohta ühes kuus, madalaima tuludetsiili teenija puhul 83 senti. On vähetõenäoline, et sellises määras pakendiaktsiisi tõus mõjutaks piirikaubandust ulatuses, mis kvalifitseeruks seadusega kaasnevaks keskmiseks või oluliseks mõjukuks.

6.2. Mõju majandusele

6.2.1. Mõju avaldumisega seotud asjaolude kirjeldus:

Muudatused pakendiaktsiisi struktuuris ning turule toodava pakendi maksustamine taaskasutamise sõltumata koormab esmajärjekorras PE-sid. Keskkonnaministeeriumi hinnangul on PE-sid ligikaudu 4500. Seda hinnangut kinnitavad ka TKO-d, kelle andmetel on üle 90% PE-dest nendega liitunud.

6.2.2. Mõju olulisus

Peamiselt saab sektorimõjust rääkida jae- ja hulgikaubanduse puhul, võimalik ka, et toiduainete ja joogisektoris, muudes sektorites pakendiaktsiisi mõjust tervele sektorile otseselt rääkida ei saa. Aktsiisiga mitte koormatud sektorite eelised võivad ilmned juhul, kui aktsiisi summa võrreldes kasumiga on oluline. Pakendiaktsiisi mõju võibki ettevõtetes ilmned kasumi vähenemisena ning pakendiaktsiisi mõju uurimiseks tuleb oodatav aktsiisisumma kõrvutada ettevõtete käibe või kasumiga. Võimalik on ka, et aktsiis ei mõjuta ettevõtete kasumlikkust otseselt, vaid mõjutab esmalt ettevõtte hinnakujundust ning halvimal juhul käibe vähenemise kaudu ka kasumit. Seega vähendab aktsiis kas investorite tulu või muudab pakendiaktsiisiga koormatud kaubad teiste kaupade suhtes vähem konkurentsivõimeliseks ning mõju kasumile võib olla kaudsem. Üldiselt on pakendiaktsiisi mõju hinnale väike ning ainult pakendiaktsiisi tõusu tõttu ei pea ettevõtjad oma majandustegevust oluliselt muutma.

Uuring näitas, et pakendiaktsiisi osakaal kasumitega võrreldes on kõrgeim väga suurte ja väikeste ettevõtete puhul. Pakendiaktsiisi lisandumine asetab seega keskmise suurusega ettevõtetega võrreldes veidi kehvemasse seisu väikesed ja suured ettevõtted, kärpides nende kasumlikkust. Lisaks võib kohustusliku aktsiisiosa lisandumine suunata ettevõtjaid ebaausale

teele. Võib esineda pakendikoguste varjamist, sisse veetud pakendite varjamist või ka fiktiivset eksporti, et vältida pakendiaktiisi kulu. Riske vähendab auditeerimine.

Uudse pakendiaktiisi negatiivne mõju võib väljenduda selles, et osadel ettevõtetel on lihtsam lisanduv kulu üle kanda kauba hindadesse, teistel, kes ise ei pakenda, on see keerulisem. Samuti on osadel ettevõtetel, kes ise kaupu pakivad, võimalik vahendada pakendite koguseid või valida pakendi liiki, samal ajal kui umbes 2/3 ettevõtetest sellist võimalust ei ole. Jaekaubanduse ettevõtetest ei pakenda ise oma kaupa umbes 40% ettevõtetest, hulgikaubanduse ettevõtetest 75%.

6.3. Mõju loodus- ja elukeskkonnale

6.3.1. Mõju avaldumisega seotud asjaolude kirjeldus:

Tartu Ülikooli uuringus on põhjalikult käsitletud erinevate pakendimaterjalide mõju loodus- ja elukeskkonnale. Erinevate pakendimaterjalide olelusringipõhise keskkonnamõju hindamisel ja materjalide võrdlemisel on hinnatud lisaks materjalispetsiifilisele mõjule (eelkõige toorme ja tootmise etapi mõju) ka seda, kui suures mahus on võimalik pakendimaterjale eraldi taaskasutada (eelkõige ringlusse suunata). Erinevate uuringute tulemused näitavad, et fossiilsest toormest ja energiamahukad pakendid on üldiselt suurema keskkonnamõjuga. Pakendimaterjali keskkonnamõju on tunduvalt väiksem korduskasutatavate pakendite puhul. Samas tuleb arvestada, et kõiki pakendimaterjale pole võimalik kasutada korduskasutatavate pakendite tootmiseks. Samuti sõltub korduskasutus regulatiivsetest ja ka tehnilistest võimalustest.

Näitena võib siin tuua Eestis rakendatud joogipakendite tagatisraha süsteemi, mis annab võimaluse klaaspakendite suuremahuliseks korduskasutuseks, mis omakorda vähendab oluliselt klaasi kui pakendimaterjali keskkonnamõju Eesti kontekstis.

Plastmaterjali puhul tuleb arvestada taaskasutuse võimalust: tulenevalt plastmaterjalide paljususest ning nende erinevast keemilisest koostisest ei pruugi kokkukogutud materjal ringlussevõtuks sobida ning tuleb põletada. Tagatisraha süsteemi kuuluv plastpakend on ringlussevõtuks sobilikum, kuna on puhtam ning suhteliselt üheliigiline.

Võttes arvesse pakendimaterjalidega seotud olelusringi hindamiste tulemusi sh arvestades erinevate pakendimaterjalide käitlusviise, võib seega üldistatult tuua välja pakendimaterjalide järjestuse keskkonnamõju alusel:

1. Papp ja kartong – kõikides uuringutes selgelt kõige väiksema keskkonnamõjuga (agregeeritud mõju) pakendimaterjaliliik.
2. Klaas – juhul kui tegemist on korduskasutatava klaaspudeligaga, siis on selle keskkonnamõju samas suurusjärgus papi ja kartongiga (see vastab ka kõige enam Eesti tingimustele, kus klaaspakendi korduskasutuse roll on väga suur). Juhul kui klaas võetakse ringlusse ja läheb ümbertöötlemisse, siis on keskkonnamõju suurem, mis tuleneb ringlussevõtu energiamahukusest ja sellega seonduvatest kasvuhoonegaasidest.
3. Plast – mitmete tööde põhjal kõige suurema keskkonnamõjuga pakendiliik, kuid reeglina pole nendes töodes alternatiivina vaadatud metallpakendit.
4. Metall – töödes, kus on alternatiivina ka metallpakendit käsitletud, on metallpakendi keskkonnamõju kogu olelusringi jooksul hinnatud kõige kõrgemaks.

6.3.2. Mõju olulisus

Erinevates uuringutes on välja toodud peamiste keskkonnamõjudena kliimamuutused ning energianõudluse ja loodusressursside ammendumisega seonduvad aspektid.

Võrreldes erinevaid protsesse – tootmine, transport, jäätmete kogumine ja käitlemine, - siis suur osa kasvuhoonegaasidest tuleneb pakenditootmisest.¹⁴ Alumiiniumpakendite puhul moodustab see ca 90% nende olelusringi CO₂ ekv heitmetest, PET- pakendil 70-80%. Transpordi, jäätmekogumise ja jäätmetöötusest tulenevad kasvuhoonegaasid on võrreldes tootmisega väikesed.

6.4. Mõju riigiasutustele

Seaduse vastuvõtmisel tuleb teha mõningased muudatused MTA töökorralduses seoses maksude tasumise järelevalve tõhustamisega. Samuti tehakse muudatused elektroonilistes süsteemides - Keskkonnaagentuuri hallatavas pakendiregistris ning Maksu- ja Tolliameti e-teenuste keskkonnas „e-maksuamet“. MTA tuleb välja arendada fiskaalse pakendiaktsiisi arvestus, mille kuluks on ca 500 000 eurot ning kaetakse MTA eelarvest. PAKISE arendamise kulu on ca 200 000 ning kaetakse Keskkonnaministeeriumi haldusala vahenditest. Ajutiselt suureneb MTA ja Keskkonnaagentuuri töökoormus, mis seisneb uue süsteemi sissetöötamises ja PE-de nõustamises. Keskkonnaagentuuri töökoormus suureneb ka seetõttu, et TKO-de asemel hakkavad PAKISesse andmeid esitama PE-d, keda on ca 5000 ettevõtjat.

Ebasoovitava mõju riskina võib välja tuua, et kuna infosüsteemide arendajate arv on piiratud, ei pruugi vajalikud lahendused seaduse jõustumise ajaks valmida. Sel juhul tuleb arvestada lühikese perioodiga, kus aktsiisi deklareerimine toimub täna toimivas MTA süsteemis.

7. Seaduse rakendamise seotud riigi eeldatavad kulud ja tulud

7.1. Mõju riigieelarvele

Seaduse rakendamisega kaasneb mõju avaliku sektori tuludele ja kuludele. Kulud tulenevad peamiselt peatükis 6.4 kirjeldatud kuludest. Vastavalt Rahandusministeeriumi tellitud uuringule on võimalik riigi tulu 17 mln eurot, kuid võrreldes uuringuga on muudetud maksustamise eeldusi: puidupakendi aktsiisimäär on võrreldes uuringu ettepanekuga vähendatud 300 euroni tonni kohta, maksuobjektide hulgast ei ole pandipakendit välistatud, samuti on sätestatud soodustus korduskasutuspakendile ning maksuvabastus ELi ökomärgisega toote pakendile ja taasväljaveetud veopakendile. Maksusoodustuste mõju riigieelarvele on kuni 2 mln eurot.

Planeeritud maksutulu laekumist võib vähendada PE-de täiendav stiimul vähendada pakendikoguseid (vastavalt viidatud uuringu küsitlusandmetele), stiimul kasutada soodsamaid või korduskasutuspakendeid, samuti tõenäolisest hinnatõusust tulenev tarbimise vähenemine ning süsteemi reformi tagajärjel suurenev tarbijate teadlikkus.

Täiendavate laekumisriskidena tuleb välja tuua ulatusliku süsteemimuudatuse juurutamise keerukus (näiteks teavitustegevused, infosüsteemide muudatused, andmete kvaliteedi parandamine, kontrollipraktika väljatöötamine jms) ning ka uuringus kajastatud pakendiandmete üldine kehv kvaliteet.

¹⁴ Simon, B.; Amor, M.B.; Földenyi, R. (2016) Life cycle impact assessment of beverage packaging systems: focus on the collection of post - consumer bottles. Journal of Cleaner Production 112, pp. 238 - 248.

Kokkuvõttes hindame, et esimesel täisaastal täiendav maksulaekumine väiksem kui 15 miljonit eurot aastas ei ole tõenäoline, kuid eeldatava käitumise mittemuutumisel ja tõhusama kontrolli tõttu võib ulatuda 18 miljoni euroni.

8. Rakendusaktid

Seaduse rakendamiseks muudetakse PakS § 25 lg 2 ja PakAS § 7 lg 3 alusel kehtestatud määruseid:

- 1) Vabariigi Valitsuse 26.11.2004. a määrus nr 346 „Pakendiregistri põhimäärus“;
- 2) rahandusministri 03.03.2005.a määrus nr 22 „Pakendi aktsiisdeklaratsiooni vormi kehtestamine“.

9. Seaduse jõustumine

Seadus on kavandatud jõustuma 2018. aasta 1. jaanuaril lähtuval Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammist aastateks 2016-2019.

10. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks ministeeriumidele, sh Justiitsministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Maksu- ja Tolliametile, Eesti Toiduainetööstuse Liidule, Eesti Kaupmeeste Liidule, Keskkonnainspeksioonile, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale ja Alkoholitootjate- ja maaletootjate Liidule. Märkustega arvestamise tabel on seletuskirjale lisatud.

Kooskõlastamisel esitatud märkuste ja ettepanekutega arvestamise tabel

I Kooskõlastamine

Märkus	Arvestamine ja selgitus
1. Justiitsministeerium	
1.1 Kõnesoleva eelnõu seletuskirja sissejuhatavas osas kirjeldatakse, milliseid muudatusi eelnõuga plaanitakse. Sissejuhatuses peaks peatuma ka sellel, miks on kehtivat olukorda vaja muuta ja mis on muudatuste eesmärk (HÕNTE § 41).	Arvestatud. Seletuskirja on täiendatud.
1.2 Seletuskirja osas „Seaduse eesmärk“ on välja toodud kolm eesmärki, mida seaduse rakendamisega saavutada soovitakse. Soovitame eesmärgi(d) sõnastada täpsemalt (arvuliselt), et nende täitumist oleks hiljem võimalik ka kontrollida - seletuskirjas on küll prognoositud, milline hakkab umbkaudselt olema maksutulu, ent turule toodava pakendi vähendamise ja keskkonnasäästlikuma pakendi kasutamise kohta konkreetseid eesmärke seaduse eelnõu § 41.	Arvestatud. Seletuskirja on täiendatud.
1.3 Ebasoovitavate mõjude riskina on välja toodud see, et piiräärsete piirkondade elanikud võivad hakata kaupa ostma naaberriigist, kus tootele pakendiaktsiisi kulu ei lisandu. Palume seletuskirjas esitada hinnang selle kohta, kui palju võiksid hakata igapäevaste toodete hinnad erinema näiteks Valgas ja Valkas. Arvestades ka näiteks alkoholiaktsiisi tõusu ja magustatud jookide maksustamist, peaks piirikaubanduse tõusule rohkem tähelepanu pöörama.	Osaliselt arvestatud. Seletuskirja on täiendatud. Seletuskirjas on välja toodud keskmine pakendiaktsiisi kulu tarbijale ühes aastas ja ühes kuus. Kahe naaberriigi linnade põhiseaduse analüüsi pakendi liikide, tootegruppide või lausa üksikute toodete lõikes ei pea me mõistlikuks ega ka seaduse mõju hindamise kontekstis möödapääsmatuks.
1.4 Seletuskirja osas „Seaduse mõjud“ peaks välja tooma ka sihtrühmade suurused ehk pakendiettevõtjate umbkaudse arvu. Samuti peaks täiendavalt selgitama, milline võib (kõige halvimal juhul) olla negatiivne mõju ettevõtjatele, kui palju on riskigrupis olevaid ettevõtjaid ning kas on tõenäoline, et nad peavad seaduse jõustudes oma majandustegevust oluliselt muutma või selle lõpetama.	Arvestatud. Seletuskirja on täiendatud.
1.5 Eelnõu § 1 p 2 (PakAS § 5 lg 5 teine lause) – § 5 pealkiri on <i>Aktsiisimaksja</i> , mistõttu sellesse ei kuulu §-st 7 üle toodav lause maksustamisperioodi ja aja kohta. Süsteemsust arvestades teeme ettepaneku viia nimetatud lause üle §-i 7, mis reguleerib perioodi ja aega ning sõnastada see lõige viitega §-le 5 sarnaselt eelnõu § 1 p-le 7 (§ 7 lg 2).	Arvestatud.
1.6 Eelnõu § 1 p 7 ja 8 (PakAS § 7 lg-d 2 ja 21) – lisada mõlema lõike algusesse <i>Käesoleva seaduse § 6 lõike 2 punkti ..</i> , nagu on eelnõu ja muudetava seaduse teistes sätetes.	Arvestatud.
1.7 Eelnõu § 1 p 12 (PakAS § 8 lg 2 p 6) – loetelu punktis ei	

tohi olla eraldi täislauseid (HÖNT § 25 lg 2). Palume punkt 6 teine lause vormistada eraldi lõikena, viitega lõikele ja punktidele, mille kohta see on mõeldud.	
1.8 Eelnõu § 4 – lisada <i>Käesolev seadus jõustub ..</i>	Arvestatud.
1.9 Seaduse lisa ülanurga märkes peab olema seaduse pealkiri nimetavas käändes ja selle all sõna Lisa (HÖNTE § 31 lg 2).	Arvestatud.
1.10 Seletuskiri – sisuliselt seotud muudatuste selgitusi on lubatud grupeerida, kuid palume lisada selgitavate lõikude ette viited muudetavale v lisatavale sättele, et seletuskiri oleks ülevaatlik ja asjakohane selgitus kiirelt leitav.	Arvestatud. Seletuskirja on täiendatud.
2. Keskkonnaministeerium	
2.1 Palume muuta sätte sõnastust järgmiselt: 7) toode, kaasa arvatud selle pakend, millele on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta (ELT L 27, 30.1.2010) kohaselt antud ühenduse ökomärgis.	Arvestatud. KEMiga on täiendavalt konsulteeritud ning § 8 lg 2 punkti 7 sõnastust on muudetud.
2.2 Arvestada fiskaalse maksuosa erisust korduskasutuspakendile, kuna see suunab pakendiettevõtjaid kasutama keskkonnasäästvat pakendamist. Korduskasutuspakend annab võimaluse pakendit kasutada rohkem kui korra ning seeläbi vähendab turule lastava pakendi hulka ning nendest tekkivaid jäätmeid. Seeläbi on korduskasutuspakendi keskkonnamõju oluliselt väiksem ühekorrapakendi omast.	Eelnõu § 1 punktidega 5 ja 12 on juba korduskasutuspakendile maksuvabastus ette nähtud.
2.3 Keskkonnaministeerium esitas 10.03.2017 Rahandusministeeriumile saadetud kirjas nr 1-5/17/432-3 ettepaneku kavandatavast pakendi kohustuslikust aktsiisist ehk fiskaalsest osast vabastada tagatisrahaga koormatud joogipakend. Tagatisraha süsteem on hästi toimiv ja nimetatud pakenditele kehtib, võrreldes muude pakenditega, kõrgem aktsiisivabastuse määr. Jääme varasemalt esitatud seisukoha juurde. Eelnõus tuleb sätestada fiskaalse maksuosa erisus pandipakendile.	Mittearvestatud. Põhjendusel, et tagatisraha süsteem on hästi toimiv, ei ole piisav erandi tegemiseks. Tagatisrahaga koormatud joogipakendile ei saa anda turule toomisel maksuvabastust, sest see on väga suure tõenäosusega käsitletav riigiabi andmisena pandipakendile. Pandipakendi süsteemiga ei saa liita kõiki joogipakendeid, vaid liitumine sõltub pakendi kujust jm. Riigiabi seisukohalt tuleb sarnaseid tooteid maksustamise seisukohalt kohelda sarnaselt. Riigiabi puhul ei eristata riigipoolseid sekkumisi nende põhjuste ja eesmärkide põhised, vaid mõju põhjal. Pandiga joogipakend ja pandita joogipakend on võrreldavad tooted. Kui neid erinevalt maksustada, siis on see riigiabi pandipakendile.
2.4 Rakendada fiskaalse maksuosa erisust pakendile, mis on toodetud osaliselt või täielikult ringluse võetud materjalist (ringmaterjalist). Fiskaalse maksuosa suurus panna sõltuma ringmaterjali osakaalust pakendis. Näiteks kui ringmaterjali osakaal pakendis on 25 %, siis tasutav aktsiisi summa on sama protsendi võrra väiksem. Kui pakend on toodetud 100 % ringmaterjalist, siis fiskaalset maksuosa ei rakendata.	Mittearvestatud. Idee tasandil on ettepaneku põhjendus arusaadav, kuid ringmaterjali tuvastussüsteemi puudumise tõttu teostamatu. Puudub riiklikult kontrollitav usaldusväärne süsteem, mis hindaks, kui palju on pakendis kasutatud pakendijäätmeid. Maksuobjekt nagu ka maksuvabastuse objekt ja selle ulatus peab

	<p>olema seaduses väga täpselt sätestatud. Samuti peab maksuvabastus olema kontrollitav.</p> <p>Ringmaterjalist pakendi maksuvabastuse küsimuse saame uuesti arutluse alla võtta, kui KEM hakkab välja töötama ELi ringmajanduse paketil põhinevat siseriiklikku regulatsiooni.</p>
<p>2.5 Vabastada fiskaalsest maksuosast puitpakend. Teiste riikide praktikale tuginedes ning reaalselt keskkonnamõju arvestades, ei ole asjakohane puitpakendile fiskaalsest maksuosast rakendada. Samale järeldusele on jõutud ka 2016. a detsembris avaldatud Tartu Ülikool RAKE ja SEI „Pakendite maksustamise analüüs pakendi olulusringi hindamise põhjal“ aruandes</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Ei pea paika väide, et Tartu Ülikooli uuringus jõuti järeldusele, et Eesti peaks puitpakendi vabastama pakendiaktsiisist. Uuringus pakuti puitpakendi aktsiisimääraks 0,6 eurot 1 kg kohta.</p> <p>Puitpakendi aktsiisimääraks kavandatakse kooskõlastamisele saadetud eelnõu kohaselt 1,2 eurot 1 kg kohta, mis on täna kehtiv aktsiisimäär. Arvestame KEMi märkust osaliselt ja langetame puitpakendi aktsiisimäära 0,3 euronit 1 kg kohta.</p>
<p>2.6 Keskkonnaministerium ei nõustu sellisel kujul eelnõu §-ga 3, millega muudetakse keskkonnatasude seaduse §-i 57. Pakendiaktsiisi eesmärk on keskkonnamõju vähendamine ja vastavat tulu tuleb kasutada selle sama eesmärgi saavutamise tagamiseks. Keskkonnatasude rakendamise eesmärk on vältida või vähendada loodusvarade kasutamisega, saasteainete keskkonda väljutamisega ja jäätmete kõrvaldamisega seotud võimalikku kahju, suunata loodusvara tõhusamalt kasutama ning teenida riigile tulu loodusvara kasutamisest. Pakendiaktsiisist 50% on sihistatud just sel eesmärgil kasutamiseks</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Eelnõu § 3 on vastavalt muudetud.</p>
<p>3. Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium</p>	
<p>3.1 Vaatamata 2015 a 1. jaanuaril jõustunud pakendiseaduse muudatusele, millega sätestati pakendiregistrisse esitatavate andmete audiitorkontrolli kohustus, tagamaks pakendiregistrisse esitatud andmete õigsus, on eelnõu seletuskirja kohaselt täna endiselt probleemiks pakendiregistri andmete usaldusväärsus. Samas maksuobjekt sõltub just nendest andmetest. Seega ei saa öelda, et audiitorkontrolli kohustuse kehtestamine on meetmena õnnestunud valik ja eesmärki täitnud. Samas iga-aastane audiitorkontrolli kohustus on küllaltki suur täiendav koormus ettevõtja majandustegevusele.</p> <p>Oleme seisukohal, et mittetöötavatest meetmetest tuleks loobuda, riik peab suutma oma järelevalve kohustust täita, auditi meede peaks olema valikuline.</p> <p>Peame oluliseks keskenduda pakenditega seonduvate probleemide lahendamisel eelkõige e-lahenduste arendamisele ja efektiivsemale rakendamisele, järelevalve tõhustamisele.</p> <p>Arvestades eeltoodut teeme ettepaneku täiendada eelnõu PakS § 24 lg 4 sätestatud audiitorkontrolli kohustuse kehtetuks tunnistamisega.</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Kuna PakS on Keskkonnaministeriumi (KEM) valdkonda kuuluv seadus, siis saab seaduses põhimõttelisi muudatuse teha KEMi initsiatiivil. Kõnesolevale eelnõule eelnenud VTK kooskõlastamisel oli KEM seisukohal, et audiitorite tegevus viimastel aastatel on aidanud oluliselt parandada turule lastud pakendikoguste õigsust ja parandanud ettevõtte pakendialase arvestuse pidamist. Leiti, et Maksu- ja Tolliamet ei suudaks kontrollida kõikide pakendiettevõtete arvestust ja turule lastud koguseid. KEM oli seisukohal, et selleks et oleks võimalik pakendite turule laskmise kontrolli läbi viia riskipõhiselt, peaks säilima audiitorkontrolli põhimõte.</p> <p>Rahandusministerium ei ole audiitorkontrolli kaotamise vastu.</p>

<p>3.2 Eelnõu § 1 p 9 tunnistatakse kehtetuks PakAS § 7 lg 3 esimene lause. Samas ei muudeta teist lauset, mis näeb ette aktsiisideklaratsiooni vormi kehtestamise valdkonna eest vastutava ministri määrusega. Samasisuline regulatsioon ka PakS § 25 lg 6, mis näeb ette pakendiregistri registrikaardi vormi kehtestamise valdkonna eest vastutava ministri määrusega, mida eelnõuga samuti ei muudeta. Täna seaduse alusel määrusega kehtestatud vorm on paber kandjal esitamiseks.</p> <p>Arvestades asjaolu, et vastavalt seletuskirjale hakkab toimima andmevahetus e-maksuameti ja pakendiregistri vahel, võib vormide kehtestamine osutuda põhjendamatult piiravaks ega võimalda paindlikkust e-lahenduste väljatöötamisel. Seaduse rakendamiseks on oluline sätestada aktsiisi maksmise kohustuse täitmiseks vajalik andmete koosseis. Kui andmete esitamiseks peaks osutama vajalikuks kehtestada ka vorminõuded, siis peame otstarbekaks anda seadusega valdkonna eest vastutavale ministri selleks võimalus, mitte kohustus</p>	<p>Arvestatud. PakASi § 7 on vastavalt muudetud.</p>
<p>3.3 Eelnõu seletuskirja kohaselt on seaduse rakendamiseks vajalik maksukohustuslaste registri (e-maksuamet) ja pakendiregistri arendamine ning nende liidestamine. Toetame pakendiaktsiisi deklaratsiooni eeltäitmist pakendiregistri juba esitatud andmetega.</p> <p>Palun täiendada eelnõu seletuskirja eelnimetatud registrite ning nende liidestamise arendustööde hinnangulise maksumuse ja finantseerimisallika andmetega. Mõjude analüüsi juures on oluline välja tuua registri arendamise majanduslik mõju, see tähendab milline on saadav majanduslik kasu võrreldes arendamisele kuuluva investeringuga. Samuti on vajalik täiendada seletuskirja eelnõu rakendamise kaasneva majandusliku mõju analüüsiga ettevõtlusele.</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Seletuskirja on täiendatud registrite arendust puudutava infoga (punkt 6.4). Eelnõu kiireloomulisuse tõttu ei ole võimalik teha täiendavaid analüüse majandusliku mõju kohta ettevõtetele. Seletuskirjas on osaliselt teemat kajastatud (punkt 6.2.2).</p>
<p>3.4 Eelnõu § 1 p 14 muudetakse PakAS § 11¹ lg 1, mille kohaselt loetakse aktsiisimaksjaks ka taaskasutusorganisatsioon, kui pakendiettevõtja on pakendiseaduse § 16 lõikes 1 sätestatud pakendatud kauba pakendi ning sellest tekkinud pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise kohustuse üle andnud taaskasutusorganisatsioonile pakendiseaduse 16 lõike 2 alusel.</p> <p>Palun viia nimetatud muudatusega kooskõlla ka PakAS § 5, täiendades aktsiisi maksvate isikute ringi taaskasutusorganisatsiooniga talle pakendiettevõtja poolt üle antud kohustuste täitmisel.</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu § 5 on täiendatud lõikega 6.</p>

II Arvamuse avaldamine

Märkus	Arvestamine ja selgitus
<p>4. Maksu- ja Tolliamet</p> <p>4.1 Juhime tähelepanu, et eelnõu § 1 p 2 kolmas lause "aktsiis makstakse kogu Eestis turule lastud, teisest liikmesriigist soetatud või imporditud kauba pakendi massi pealt järgmise kvartali esimese kuu 15. kuupäevaks", ei ole üheselt arusaadav. Jääb selgusetuks, mida mõistetakse nimetatud lauses sõna "kogu" all. Eelnimetatud lauses sõna „kogu“ all saab mõista nii pakendi koguse täitumise perioodi kogu kogust, kui ka aasta jooksul turule lastud pakendi kogu kogust. Teeme ettepaneku sõnastada lause selliselt, et sellest tuleneks üheselt, mis pakendikoguse eest tuleb väikeettevõtjal aktsiisi maksta, kui talle ei kohaldu enam väikeettevõtja vabastus ja ta loetakse aktsiisimaksjaks. Sätte sõnastusest peaks selguma, et väikeettevõtjast aktsiisimaksjal tuleb aktsiisi maksta ka pakendi koguste eest, mis ta on turule lasknud perioodil, millal teda ei loetud aktsiisimaksjaks, ehk aktsiisimaksjaks mitte olemise perioodil turule lastud pakendi kogused tuleb deklareerida ka eelnimetatud isiku aktsiisimaksjaks saamisel.</p> <p>Sama sätte kohta tuleks lisada seletuskirja ka selgitus, et ei oleks mitmeti mõistetavusi deklareeritava koguse määramisel. Teeme ettepaneku lisada seletuskirja selgitus järgmises sõnastuses: "Aktsiisi hakatakse maksma selle maksustamisperioodi (kvartal) järgselt, millal kogus ületati ja siis deklareeritakse ja makstakse aktsiis kuni selle ajani aasta jooksul turule lastud koguselt. Näiteks, kui teise kvartali seisuga oli turule lastud plastpakendi mass 80 kg ja deklareerimise kohustust ei ole olnud ja kolmandas kvartalis lasti turule lisaks 25 kg, siis kolmandale kvartalile järgneva kuu 15. kuupäeval deklareeritakse 105 kg, kuna pakendiettevõtja muutus aasta jooksul turule lastud plastist pakendi kogust arvestades aktsiisimaksjaks ja talle ei kohaldu enam väikeettevõtja erand</p>	<p>Arvestatud. PakAS § 7 täiendatakse lõikega 3¹.</p>
<p>4.2 Teeme ettepaneku sõnastada eelnõu punkti 12 lisatav lõige 6 nii, et sellest selguks, et aktsiisivabastuse läbi tagastusnõude saab see sama aktsiisimaksja, kes on sellelt pakendilt eelnevalt aktsiisi tasunud</p>	<p>Arvestatud. PakAS § 8 lg 2 p 6 sõnastust on muudetud.</p>
<p>4.3 Eelnõu § 1 p-i 6 kohaselt muudetakse ja sõnastatakse § 6 lg 5 järgmiselt: „(5) Kui maksustamisperioodil on taaskasutatava pakendi kogus väiksem käesoleva seaduse § 8 lõikes 1 sätestatud määrast, tuleb käesoleva seaduse § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud juhul maksta aktsiis selle määra ja sellest määrast väiksema tegelikult taaskasutatud pakendi koguse vahe eest.“.</p> <p>Selleks, et rakendada käesolevas paragrahvis sätestatud, peab pakendiettevõtja pidama arvestust nii turule lastud kui ka taaskasutatud pakendi koguste üle. Arvestuse pidamise kohustus on sätestatud kehtiva pakendiaktsiisi seaduse (edaspidi PakAS) §-s 11. Eelnõuga 2 (2) tunnistatakse</p>	<p>Arvestatud. PakAS § 11 lg 2 on muudetud.</p>

<p>kehtetuks § 11 lg 1 teine lause ja lõige 2. Lõige 1 on seotud turule lastud pakendite arvestusega ja selle muutmisega saab nõustuda. PakAS § 11 lg-s 2 on sätestatud kohustus pidada arvestust pakendi taaskasutamise kohta ning selle kehtetuks tunnistamisega täies ulatuses nõustuda ei saa. Eelnõu kohaselt jääb ka muudetud PakAS-i järgi pakendiettevõtjal võimalus korraldada iseseisvalt tekkinud pakendijäätmete kogumine ja taaskasutamine või anda eelnimetatud kohustused üle taaskasutusorganisatsioonile. Kehtiv PakAS § 11 lg 2 sätestab, et aktsiisimaksja on kohustatud pidama kvartalite lõikes arvestust pakendi taaskasutamise kohta, kui aktsiisimaksja ei ole oma kohustusi üle andnud vastavalt PakAS §-le 11¹. Kui aktsiisimaksja on oma kohustused vastavalt PakAS §-le 11¹ üle andnud, on nende pakendite taaskasutamise osas arvestuse perioodiks kalendriaasta. Kui § 11 lg 2 tunnistada kehtetuks, siis kaob ka kohustus pidada arvestust pakendite taaskasutamise osas.</p> <p>Seetõttu teeme ettepaneku muuta PakAS § 11 lg 2 sõnastust järgnevalt: „Aktsiisimaksja on kohustatud pidama arvestust pakendite taaskasutamise kohta ning pakendite taaskasutamise arvestuse perioodiks on kalendriaasta.“.</p>	
<p>4.4 Seletuskirja punkt 6.4 viimane lause räägib paber kandjal deklaratsioonist, mis tuleks välistada. Seetõttu teeme ettepaneku leida muu võimalus maksukohustuse deklareerimiseks, kui infosüsteemi arendust ei jõuta tähtajaks valmis (näiteks deklareerida olemasoleval deklaratsioonil).</p>	<p>Arvestatud. PakAS § 7 ja seletuskirja on muudetud.</p>
<p>5. Eesti Maksumaksjate Liit</p>	

<p>5.1 Eesti Maksumaksjate Liit ei pea otstarbekaks uue maksukomponendi (nn fiskaalsepakendiaktsiisi) kehtestamist, vaid peab õigeaks esmalt korrastada praegust süsteemi.</p> <p>Eelnõu seletuskirjas viidatud keskkonnaalaseid probleeme aitaks lahendada tõhusam järelevalve taaskasutustoimingute üle.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Pakendiga seotud maksusüsteem vajab muutmist, kuna Eestis tarbitakse ühe elaniku kohta väga suures koguses pakendit¹⁵. Pakendi kogused kasvavad järjekindlat iga aastaga, samas kui elanikkond väheneb. Turule toodud pakendite koguste piiramist mõjutaks muude meetmete kõrval ka maksumeede. Praegusel kujul motiveerib aktsiis vaid taaskasutamist, mitte pakendi vähendamist. Jäätmete vältimine on jäätmeprüamiidi tipus, samal ajal kui taaskasutamine on vaid aste ülevalpool ladustamisest.</p>
<p>5.2 Fiskaalsest pakendiaktsiisist loobumise tõttu laekumata jääva maksutulu saab kompenseerida muudatus käibemaksuseaduses, millega kõrvaldada vastuolu käibemaksudirektiiviga ja hakata käibemaksuga maksustama tagastamata jäänud ühekorrapakendite tagatisraha.</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Me ei jaga seisukohta, et kehtivas käibemaksuseaduses on tagatisraha puudutav maksu käsitus vastuolus käibemaksudirektiiviga. Direktiivi art 92 sätestab meetmed tagastatavate pakendite maksumuse osas, mitte pakenditele määratud tagatisraha osas. Seda reguleerib käibemaksuseaduse § 12 lg 11. PakSi alusel määratud tagatisraha on müügihinnale lisatud pakendit väärtustav tasu, mis tagastatakse pakendi tagastamisel. Tagatisraha ei kuulu kauba maksustava väärtuse hulka.</p>
<p>5.3 Seletuskirjas on mainitud, et eelnõu eesmärk on motiveerida pakendiettevõtjaid vähendama turule toodud pakendite koguseid ning kasutama keskkonnahoidlikumaid pakendimaterjale, suunata tarbijaid kasutama pakendeid säästlikumalt. EML arvates aitaks sellele eesmärgile paremini kaasa see, kui kogu pakendiaktsiis kuuluks keskkonnatasu kategooriasse ning laekuks 100% ulatuses Keskkonnainvesteeringute Keskusele, kes saaks anda ettevõtjatele rahalist toetust keskkonnahoidlikumate pakendimaterjalide kasutusele võtmiseks ning finantseeriks teavitustööd, et tarbijad hakkaksid pakendeid säästlikumalt kasutama. Eelnõus tehakse vastupidi – kaotatakse ära ka praegune 50% suurune eraldis. EML arvates ei motiveeri ettevõtjate suurem maksukoormus tegema neid rohkem investeeringuid pakendimaterjali muutnisse või kulutama raha tarbijate teavitamiseks.</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>Eelnõu § 3 on muudetud.</p> <p>Riigi eelarvepoliitika üks põhieesmärkidest on tagada jätkusuutlik ja makromajandust tasakaalustav eelarvepoliitika. Majanduses toimuvate muutustega toimetulekuks peab olema tagatud paindlikkus eelarves tulude ja kulude struktuuri muutmiseks. Mida rohkem on tulude laekumine ära seotud kulude tegemisega, seda keerulisem on reageerida õigeaegselt keskkonnamuutustele, et pehmendada negatiivseid mõjusid ühiskonnas. Eesti riigi eelarvet iseloomustab väga kõrge fikseeritud kulude määr (üle 75%), mõõdukalt kasvava trendiga. Tulevikus võimalike majanduslangustega sujuvaks toimetulekuks tuleb hoiduda riigi eelarveliste tulude ja kulude omavahelisest fikseerimisest, tuleb püüelda kulude fikseeritud taseme langetamise poole.</p>

¹⁵ Aastail 2010-2014 on turule toodud pakendite kogus kasvanud 40%. Inimese kohta tarbiti 2014. aastal Eestis 170 kg pakendit / aastas, mille järgi oleme Euroopa Liidus pakendi tarbimiselt kuendal kohal, ehk Eestis tarbitakse pakendit tunduvalt enam kui seda võiks arvata ostujõu ning teiste tarbimisnäitajate võrdluses.

<p>5.4 Tundub, et eelnõu majanduslike mõjude hindamisel ei ole arvestatud taaskasutusorganisatsioonide teenuse tariifidega. Taaskasutusteenuse määrad on materjali liikide lõikes oluliselt teistsuguses proportsioonis kui kavandatava aktsiisi määrad. Eelnõus kavandatud maksumäär plastile on 3000 eurot tonni kohta. Teiste pakendimaterjalide suhe sellesse on järgmine: metall 83%, puit 40%, klaas ja paber 27%. Plasti taaskasutusteenuse keskmine hind on 220 eurot tonni kohta ning teiste materjalide hinna suhe on järgmine: metall 61%, puit 8%, klaas 33% ja paber 32%.</p> <p>Kuna taaskasutuskohustus ja sellega kaasnevad kulud jäävad samaks, lisandub pakendiette võtja kuludele tulevikus 10% aktsiisist. See tähendab, et ühe tonni plasti kulu suureneb 136% võrra (220 + 300), ühe tonni metalli kulu suureneb 185% võrra (135 + 250), ühe tonni puidu kulu suureneb 650% võrra (18,45 + 120), ühe tonni klaasi kulu suureneb 109% võrra (73,50 + 80) ning ühe tonni paberi kulu suureneb 112% võrra (71,40+ 80).</p> <p>Toodud arvutustest nähtub, et suhteliselt kasvab kõige rohkem puitpakendi kasutaja kulu ja kõige vähem kasvab plastpakendi kasutaja kulu. Palume selgitada, miks keskkonnale kõige vähem kahjuliku materjali kulu suureneb kõige rohkem ning keskkonnale kõige kahjulima materjali kulu suureneb kõige vähem.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Eelnõus on taaskasutamise seotud pakendiaktsiisi määrad ja nende proportsiooni kehtestamisel lähtutud Tartu Ülikooli uuringust “Pakendi maksustamise analüüs pakendi olemusringi hindamise põhjal“ ning uuringus esitatud soovitustest. Määrad ei ole otseselt seotud TKO-de teenustasude hindadega. TKO-d määravad oma teenustasu hinnad ise arvestades konkurentsi tingimusi.</p> <p>Uuringus seotakse pakendi aktsiisimäärad keskkonnale põhjustatud koormusega, mida eri liiki pakendid põhjustavad. Vastavalt uuringule omab kõige suuremat keskkonnamuudatust plastist pakend ning selle maksumäära on kavandatud tõsta 20 %. Samas ei muutu metallist ja puidust pakendi maksumäärad, kuna nende maksumäärad on vastavuses analüüsitud keskkonnamuudatusega. Paberist ja kartongist, sealhulgas kihilisest kartongist pakendi keskkonnamuudatus osutus madalamaks ja seetõttu langevad nende pakendite maksumäärad 33%. Klaasist pakendi keskkonnamuudatus osutus suuremaks, mistõttu tõstetakse klaaspakendi maksumäära 33%.</p>
<p>6. Eesti Jäätmeärite Liit</p>	
<p>6.1 EJKL ei toeta Rahandusministeeriumi poolt väljatöötatud eelnõud ja pakendiette võtjate täiendavat maksustamist. Rahandusministeeriumi kava muuta pakendiaktsiis kaheastmeliseks tähendab sisuliselt PE-te täiendavat maksustamist, mistõttu kasvavad PE-te kulud hüppeliselt ning sellega kaasneb oht, et PE-d deklareerivad väiksemad pakendite kogused. See omakorda tähendab, et taaskasutusse jõuab väiksem kogus pakendeid. Lisaks sellele on muudatuse planeeritud rakendumistähtaeg liialt lühike, et ettevõtted/TKO-d saaksid teha vajalikke ettevalmistusi ja lisainvesteringuid.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Nõustume, et täiendava PE-de maksustamisega kasvavad PE-de kulud, kuid uuringust järeldus, et paljud PE-d (eriti suured), kannavad suure osa maksukoormusest edasi tarbijale. Mis puudutab PE-de huvi pakendeid aladeklareerida, siis ei tohiks alahinnata maksuhalduri võimekust järelevalvet teha ning maksupettused avastada.</p> <p>Vastavalt maksukorralduse seaduse §-le 4¹ peab maksuseaduse vastuvõtmise ja jõustumise vahele jääma üldjuhul vähemalt kuus kuud. Seda aega on pidanud Riigikogu mõistlikuks, et turuosalised jõuaksid vajalikke muudatusi teha.</p>
<p>6.2 Kehtestada pakendiaktsiisi esimese astme arvutamisel koefitsiendiks mitte rohkem kui 0,05.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Maksustamise mudel põhineb uuringust tulenevast soovitusel, kus selleks, et süsteem toimiks tõhusalt on leitud, et koefitsient peaks olema vähemalt 0,1.</p>
<p>6.3 Jätta muutmata keskkonnatasude seaduse § 57 ja lugeda jätkuvalt 50% pakendiaktsiisist keskkonnatasuks.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Eelnõu § 3 on muudetud.</p>
<p>7. MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsioon (ETO)</p>	
<p>7.1 Tuginedes mitmetele faktidele, sealhulgas Hollandi praktikale, ei toeta pakendi maksustamine eelnõu eesmärkide saavutamist.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Riigiti on pakendivaldkonna korraldamise põhimõtted erinevad. Osad riigid kasutavad</p>

<p>Osalise või täiendava pakendimaksu rakendamine on põhjendamatult koormav Eesti ettevõtjatele ning ei toeta laiendatud tootjavastutuse printsiibi toimimist. Täna Eestis kehtiv laiendatud tootjavastutuse süsteem on parim lahendus - pakendijäätmete käitlemise korraldamise kohustus ja vastutus sihtarvude täitmise eest on pakendiettevõtjatel, mitte riigil.</p>	<p>vabastusega pakendimaksu (Leedu, Eesti, Läti, Bulgaaria), teised riigid vabastuseta pakendimaksu (Taani, Itaalia, Soome, Belgia, Sloveenia, Iiri, Poola) ning kolmandates riikides puudub pakendimaks (Saksamaa, Austria, Prantsusmaa, Rootsi, Tšehhi, Rumeenia). Sihtarvude täitmise poolest on tulemused kõige viletsamad riikides, kus kasutatakse vabastusega pakendimaksu sh ka Eesti. Samas on Eestis turule toodu pakendi kogus inimese kohta üks kõrgemaid Euroopas.</p> <p>Taaskasutamise seisukohas ei saa kindlalt väita, kas parim lahendus on pakendimaksuga süsteem, või täielikult tootja vastutusel põhinev. Kindlalt võib väita aga seda, et riikides, kus kasutatakse vabastusega pakendimaksu süsteemi, on pakendi taaskasutamise sooritus madalam. Kuna tootjavastutuse süsteem tegeleb pakendi kokku kogumise ja taaskasutamisega, siis ei avalda see mõju pakendite kogusele, mida tuakse turule.</p>
<p>7.2 Arvestades, et TKOdel on seaduse kohaselt kohustus korraldada tarbijatelt ning pakendiettevõtjate valduses olevate pakendijäätmete vahetu kogumine (pakendijäätmete tagasivõtt) ja käitlemine, millega kaasneb igakuine arvestatav kulu, võib kvartalipõhisele andmevahetusele üleminek tekitada TKO jooksvate kulude katteks vajalike finantsvahendite defitsiidi (TKO poolt tema lepingulisele kliendile (pakendiettevõtjale) esitatava arve aluseks olevate pakendiandmete laekumine PAKISelt TKOle hakkaks toimuma ca nelja kuulise intervalliga, kuid TKO on oma lepinguliste teenusepakkujate ees igakuised kohustused, mille täitmise kulu peab kandma TKO.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Andmete esitamise sagedus on planeeritud reguleerida PakSi § 25 lg 2 alusel kehtestatud PAKISe põhimääruses. TKOde ettepanek on meile teada ning kavandame PAKISes tehnilise lahenduse loomist, mis võimaldaks andmete esitamist kord kuus. Samas ei ole kavas teha andmete kuupõhist esitamist PE-de kohustuslikuks.</p>
<p>7.3 On ilmne, et andmed (pakendi teke 170 kg inimese kohta aastas) ei ole usaldusväärsed, sest nende arvutamise meetodika on pealiskaudne. 2016. aastal avaldas Keskkonnaministerium uuringu tulemused, mis viitasid selgelt, et jäätmekäitlejate poolt Riiklikule jäätmeregistrile edastatud andmetes olid olulised ebatäpsused. Teadaolevalt ei kontrollita täna piisavalt jäätmekäitlejate poolt jäätmeregistrile edastatud jäätmeinfo õigsust, mistõttu ei ole antud andmete kasutamine seadusemuudatuste aluseks olevates analüüsid ja hinnangutes asjakohane.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p> <p>Andmed on võetud Eurostati¹⁶ koduleheküljelt ning meil ei ole alust ega põhjust nende õigsuses kahelda. Eurostatile edastab andmed Keskkonnaministerium, kes kasutab andmete kogumiseks meetodit, mis on Eurostati poolt tunnustatud ning aktsepteeritud.</p>
<p>7.4 Lähtudes eelnõus toodust järeldame, et pakendiettevõtja ei pea ökomärgisega pakendi maksuvabastuse rakendamisel seda pakendit maksuobjektina deklareerima ega esitatama pakendi kohta andmeid PAKISesse. Samas jääb ökomärgisega pakendile kehtima taaskasutuse kohustus. Isegi juhul, kui täiendavat maksu ei kehtestata, kuid</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>PAKISes tuleb kajastada kõik turule lastud pakendid olenemata sellest, kas neile kohaldub maksuvabastus või mitte. Ökomärgisega pakendite turule toomine peab PAKISes kajastuma. PAKISe põhimäärust muudetakse vastavalt.</p>

¹⁶ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Volume_of_overall_packaging_waste_generated_and_recycled_per_inhabitant_2013.png

<p>muudetakse pakendiandmete aruandlussüsteemi, hakkaks eelnõu kohaselt TKO saama taaskasutuskohustuse aluseks olevad kogused PAKISest. Kui PAKIS ei valda ökomärgisega pakendi andmeid, ei saa TKO infot oma klientide taaskasutuskohustuse kohta, ning ökomärgisega pakendijäätmete taaskasutuse tagamine võib olla seetõttu raskendatud.</p>	
<p>8. Eesti Pandipakend</p>	
<p>8.1 Tagatisrahaga joogipakendid peaksid olema pakendiaktsiisi fiskaalse komponendi tasumisest vabastatud. Tagatisrahaga joogipakendite andmete esitamise süsteem ja aktsiisi tasumise kord ei vaja muutmist.</p>	<p>Mittearvestatud. Põhjendusel, et tagatisraha süsteem on hästi toimiv, ei ole piisav maksuerandi tegemiseks. Tagatisrahaga koormatud joogipakendile ei saa anda turule toomisel maksuvabastust, sest see on väga suure tõenäosusega käsitletav riigiabi andmisena pandipakendile. Pandipakendi süsteemiga ei saa liita kõiki joogipakendeid, vaid liitumine sõltub pakendi kujust jm. Riigiabi seisukohalt tuleb sarnaseid tooteid maksustamise seisukohalt kohelda sarnaselt. Riigiabi puhul ei eristata riigipoolseid sekkumisi nende põhjuste ja eesmärkide põhised, vaid mõju põhjal. Pandiga joogipakend ja pandita joogipakend on võrreldavad tooted. Kui neid erinevalt maksustada, siis on see riigiabi pandipakendile.</p>
<p>8.3 Pakendiaktsiisil ei pea tingimata olema lisaks taaskasutuseesmärgile fiskaalset eesmärki, piisab taaskasutuseesmärgist.</p>	<p>Teadmiseks võetud. Maksu üks põhitunnus on fiskaalsus. Vastavalt Põhiseadusele on Riigikogu pädev otsustama, millised on sobivad maksuobjektid selleks, et eelarvesse maksutulu koguda ning riigi eesmärke täita.</p>
<p>9. Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Kaupmeeste Liit, Eesti, Toiduainetööstuse Liit, Eesti Keemiatööstuse Liit</p>	
<p>9.1 Kokkuvõttes on ettevõtjate esindusorganisatsioonid turule toomise pakendiaktsiisi kehtestamise vastu, sest see ei aita vähendada turule toodud pakendite kogust. Paljudel pakendiettevõtjatel puuduvad reaalsed võimalused pakendi koguse vähendamiseks. Uus pakendiaktsiis ei aita suurendada ka andmete usaldusväarsust, pigem on sellel meetmel vastupidine mõju. Turule toomise pakendiaktsiis suurendab motivatsiooni aladeklareerida turule toodud pakendite kogust. Aktsiisi kehtestamise asemel tuleks ausa konkurentsikeskkonna tagamiseks tõhustada riikliku järelevalvet pakendite käitlemise üle.</p>	<p>Teadmiseks võetud. Valitud maksumudel toetub uuringule. Uuringus on analüüsitud nelja erinevat maksustsenaariumi ning peetud Eestile sobivaiks just eelnõus pakutut, sest ühelt poolt reguleerib see pakendi turule toomist ning teiselt selle taaskasutamist. Lisaks korrastab pakutud maksumudel ka andmekvaliteeti ning annab maksule selle esmase tunnuse- fiskaalsuse.</p>
<p>10. Alkoholitootjate ja Maaletootjate Liit</p>	
<p>Avaldame nõrdimust ettevõtjate sisulise kaasamata jätmise üle. Alkoholitootjate ja Maaletootjate Liit asub seisukohale, et ei nõustu uue pakendiaktsiisi komponendi kehtestamisega.</p>	<p>Teadmiseks võetud. Valitud maksumudel toetub uuringule. Uuringus on analüüsitud nelja erinevat maksustsenaariumi ning peetud Eestile sobivaiks just eelnõus pakutut, sest ühelt poolt reguleerib see pakendi turule toomist ning teiselt selle taaskasutamist. Lisaks korrastab pakutud</p>

	maksumudel ka andmekvaliteeti ning annab maksule selle esmase tunnuse- fiskaalsuse.
--	---